

СВІТОВИЙ РИНОК ЦУКРУ

Загалом цукор виробляють понад 100 країн світу. Традиційно виокремлюють три основні регіони його виробництва:

- *Північна півкуля*, до якої належать країни-виробники бурякового цукру у Європі, Північній Америці, Центральній Азії та Північній Африці.
- *Екваторіальний регіон*, що включає країни-виробники тростинного цукру в Азії, Північній та Центральній Америці, Африці.
- *Південна півкуля*, де зосереджені країни виробники тростинного цукру у Південній Америці, Південній Африці та Океанії.

За даними Міжнародної організації цукру 80% цукру в світі виробляється з цукрової тростини і лише 20% з цукрових буряків.

Найбільшими виробниками цукру у світі є Індія, Китай, Бразилія, ЄС, США. Частка їх виробництва сягає 60%. Іноді до цієї п'ятірки входять і інші країни, зокрема Таїланд та Мексика. Україна займає 9 – 10 місце у світовому виробництві цукру (близько 2 млн. т у рік).

Бразилія та Індія виступають на світовому ринку найбільшими виробниками тростинного цукру, ЄС є найбільшим світовим виробником як цукрових буряків, так і, відповідно, бурякового цукру, Китай та США поєднують вирощування цукрових буряків та цукрової тростини і, відповідно, виробництва цукру з них.

Виробництво цукру з цукрових буряків зосереджено переважно у Європі (табл. 1):

Таблиця 1

Найбільші світові виробники цукру з цукрових буряків, млн. т

Країни	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
ЄС	18,24	15,88	18,41	16,86	21,35	21,10	17,45	17,4	16,59	16,7	15,1
США	4,25	3,55	4,05	4,26	4,18	4,03	4,54	4,28	3,87	4,6	4,8
Росія	1,55	1,63	1,58	1,93	2,25	2,5	3,15	3,2	3,48	3,4	2,98

Україна	1,69	1,79	1,55	1,58	2,05	2,05	2,85	2,02	1,71	1,4	1,7
Китай	0,95	1,09	1,33	0,64	0,66	0,88	1,36	1,26	1	0,7	1,1
Японія	0,57	0,66	0,72	0,74	0,78	0,75	0,75	0,81	0,81	0,90	0,70
Єгипет	0,4	0,37	0,3	0,32	0,46	0,49	0,55	0,48	0,54	1,82	1,83

Значні обсяги цукрових буряків переробляють США, Франція, Німеччина, Польща, Росія, Україна, Туреччина. Слід зазначити, що буряковий цукор виробляють навіть там, де його собівартість досить висока, наприклад у Фінляндії та на Півночі Японії.

Основними виробниками цукру з тростини є Бразилія, Індія, Таїланд, Мексика, Австралія, КНР, Куба, ПАР, Уругвай. Крім того, як вже зазначалося, великі обсяги тростинного цукру виробляються у США (табл. 2):

Таблиця 2

Найбільші світові виробники цукру з цукрової тростини, млн. т

Країни	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Бразилія	17,1	20,4	23,8	26,4	28,2	26,9	31,5	32,1	32,4	35,9	38,2
Індію	20,5	20,5	20,1	15,2	14,2	21,1	30,8	28,6	16,8	20,6	26,7
Китай	5,9	7,2	10,1	10,1	9,2	8,6	11,5	14,6	12,5	12,1	11,3
Таїланд	5,1	6,4	7,3	7,0	5,2	4,8	6,7	7,8	7,2	7,8	9,2
Мексика	5,2	5,2	5,2	5,3	6,1	5,6	5,6	5,9	5,6	5,5	5,6
Австралія	4,2	4,7	5,5	5,2	5,4	5,3	5,2	4,9	4,8	4,8	3,8
Пакистан	2,6	3,4	3,9	4,0	2,9	2,6	3,6	4,1	3,5	3,4	3,9
США	3,7	3,6	3,6	3,6	3,0	2,7	3,1	3,1	3,0	3,4	3,2
Індонезія	1,8	1,7	1,8	1,7	2,1	2,1	1,9	2,3	2,5	1,9	1,8
Південна Африка	2,9	2,5	2,9	2,6	2,3	2,6	2,3	2,4	2,4	2,3	1,9

Майже 70% цукру, що виробляється у світі, використовується для внутрішнього споживання. Рівень споживання цукру на особу в основних країнах-виробниках цукру коливається від 9 кг на рік у Китаї до 59 кг на рік у Бразилії при нормі у 20 кг. Щодо України, то рівень споживання цукру на особу в межах 37,9 кг/рік, що складає 99% раціональної норми споживання.